

[Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. Я. Андрійчук. – К., 2003. – 19 с.

6. Корольова, Т. В. Визначення компонентів фахової культури майбутніх спеціалістів [Текст]: зб. наук. пр. / Т. В. Корольова // Педагогічна освіта: теорія і практика. – 2012. – № 12. – С. 66–71.

7. Куренкова, К. М. Формування професійних цінностей майбутніх медичних сестер у процесі фахової підготовки [Текст]: дис. ... канд. пед. наук / К. М. Куренкова. – Х., 2009. – 253 с.

8. Енциклопедія освіти [Текст] / ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком інтер, 2008. – 1040 с.

9. Климов, Е. А. Психология профессионального самоопределения [Текст] / Е. А. Климов. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. – 512 с.

10. Гончаренко, С. Український педагогічний словник [Текст] / С. Гончаренко. – Київ: Либідь, 1997. – 375 с.

References

1. Andreeva, N. V. (2005). *Kakoy dolzhna byt medsestra? Sestrinskoe delo*, 5, 18–20.

2. Kasevych, N. M. (2013). *Medsestrynska etyka i deontolohiia*. Kyiv: Medicina, 200.

3. Strelnikova, A. N. (2000). *Zachem medsestre sa-mootsenka*. Medsestra, 1, 42–43.

4. Sharlovich, Z. P. (2010). *Teoretichni zasady formuvannja profesijno-pedagogichnoi kompetentnosti medichnih sester simejnoi medicini jak providnoi umovi medsestrins'koi dijal'nosti*. Visnik Zhitomir'skogo derzhavnogo universitetu. Pedagogichni nauki, 53, 199–202. Available at: http://eprints.zu.edu.ua/4623/1/vip_53_39.pdf

5. Andriichuk, O. Ya. (2003). *Vykhovannia humannosti u studentiv medychnoho koledzhu v protsesi fakhovoi pidhotovky*. Kyiv, 19.

6. Korolova, T. V. (2012). *Vyznachennia komponentiv fakhovoi kultury maibutnikh spetsialistiv*. Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka, 12, 66–71.

7. Kurenkova, K. M. (2009). *Formuvannia profesiynykh tsinnosti maibutnikh medychnykh sester u protsesi fakhovoi pidhotovky*. Kharkiv, 253.

8. Kremen, V. G. (Ed.) (2008). *Entsyklopediia osvity*. Kyiv: Jurinkom inter, 1040.

9. Klimov, Ye. A. (1996). *Psikhologiya professional'nogo samoopredeleniya*. Rostov-na-Donu: Feniks, 512.

10. Honcharenko, S. U. (1997). *Ukrainskyi pedahohichniy slovnyk*. Kyiv: Libid, 375.

*Рекомендовано до публікації, д-р пед. наук Дяченко М. Д.
Дата надходження рукопису 11.11.2016*

Закусилова Тетяна Олександрівна, викладач, Медичний коледж Запорізького державного медичного університету, вул. Космічна, 2 в, м. Запоріжжя, Україна, 69027
E-mail: zakusilovatatyana@ukr.net

УДК 378.147

DOI: 10.15587/2519-4984.2016.87998

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У США: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ

© К. М. Скиба

У статті розглядаються та аналізуються організаційно-педагогічні особливості навчання майбутніх перекладачів у вищих навчальних закладах США. Серед навчальних програм підготовки перекладачів переважають магістерські програми з усного і письмового перекладу та галузевого перекладу. Поширеними формами навчання є лекції та заняття-дискусії. Під час навчання перекладачів широко застосовуються педагогічні методи обговорення, моделювання та занурення, використовуються новітні інформаційні технології. Студенти мають можливість навчатись дистанційно, проходити он-лайн курси
Ключові слова: перекладач, США, організаційно-педагогічні особливості, навчальна програма, форма навчання, метод навчання

In the article the organizational and pedagogical features of future translator and interpreter training in the US higher educational institutions have been researched. Educational programs in translation and interpretation are well represented in all states of the country and differ from each other due to the autonomy and independence of educational institutions in developing the training programs. The MA in Translation and Interpretation programs together with the master degree programs in field translation or interpretation prevail in the US colleges and universities. Lectures and class discussion are among the common forms of training. Teaching methods such as: discussion, simulation and immersion are widely used in the process of translator/interpreter training. Students are usually involved in the translation project activities. Training activities mostly include the assignments focused on the translation process, text analysis, development of thoughtful reading skills, formation of text corpora, and development of interpretation strategies according to the ethical code of conduct. The latest computer and information technology are usually used as the instruments both in the learning and teaching processes. The US students have wide choice of online and distance courses

Keywords: translator; interpreter; the USA; organizational and pedagogical features; training program; form of learning; teaching method

1. Вступ

Розвиток міжнародних, ринкових та дипломатичних відносин у глобалізованому суспільстві вимагає залучення фасилітаторів цих процесів – перекладачів. Нині перекладацька професія стає більш функціональною та гнучкою, оскільки вона реагує на ті зміни, які відбуваються у світовому суспільстві. Ринок перекладацьких послуг висуває все більш жорсткі вимоги до рівня освіти перекладачів. Такий стан речей зумовлює потребу у надійних кваліфікованих фахівців у сфері перекладу, які могли б гідно представляти нашу державу на міжнародній арені. На сьогодні в Україні освіта перекладачів є сектором ринку освітніх послуг, що пропонує різноманітні програми підготовки фахівців такого профілю. У багатьох випадках якість цих програм є недостатньо високою, вони вимагають постійного оновлення, пристосування до змінних умов змісту, форм і методів навчальної роботи. За таких умов, основним завданням навчальних закладів України постає підготовка конкурентоспроможних та кваліфікованих фахівців у галузі перекладу, які б відповідали запитам сучасного ринку праці. Орієнтир у підготовці фахівців необхідно брати на країни-світові лідери з надання освітніх послуг. Освітня підготовка перекладачів у США є прикладом динамічної та ефективної системи, у процесі якої до уваги беруться нові аспекти професії та враховуються під час організації навчання і вибору педагогічних методів та методик. За таких умов, вивчення зарубіжного досвіду системи підготовки перекладачів у навчальних закладах США з подальшим запровадженням його на перекладацьких відділеннях у вітчизняних вишах є актуальним та нагальним для швидкого реагування української вищої школи на запити світового ринку праці у сучасних умовах.

2. Літературний огляд

Дослідження системи професійної підготовки перекладачів у вищих навчальних закладах України та світу становлять науковий інтерес для вітчизняних та зарубіжних науковців. Серед праць, що мають вагомое теоретичне і практичне значення для нашого дослідження, є праці, предметом дослідження яких були:

- система освіти дорослих у США у XX-XXI століттях [1];
- особливості підготовки майбутніх фахівців з міжнародного бізнесу в університетах США [2];
- педагогічна освіта у США у XX-XXI століттях [3];
- професійна підготовка бакалаврів гуманітарних наук з прикладної лінгвістики в університетах США [4];
- неперервна педагогічна освіта вчителів іноземної мови та особливості їхнього професійного становлення та розвитку у США [5];
- особливості вищої освіти США кінця XX – початку XXI століття [6];
- перекладацька професія у сучасних умовах [8];
- дидактика навчання перекладачів [9–11];
- особливості професійної підготовки магістрів технічного перекладу в університетах США [12];

– програми обміну як складова навчання майбутніх перекладачів у вищих навчальних закладах Європи та США [13].

Проте, не зважаючи на низку науково-педагогічних пошуків, організаційно-педагогічні особливості навчання майбутніх перекладачів у вищих навчальних закладах США не були системно розглянуті. Тому, детальне вивчення форм організації та педагогічних методів навчання фахівців у сфері перекладу у США потребує дослідження та сприятиме подальшому запровадженню прогресивних ідей досвіду США в освітньому просторі України.

3. Мета та задачі дослідження

Мета статті полягає у розгляді та аналізі ключових аспектів організації навчання майбутніх перекладачів у вищих навчальних закладах США як одних з найбільш прогресивних у світі.

Для досягнення поставленої мети вирішувалися наступні задачі:

- розглянути різновиди навчальних програм підготовки перекладачів у США;
- проаналізувати форми організації навчання майбутніх перекладачів у США;
- вивчити педагогічні методи навчання перекладачів та види навчальної діяльності.

4. Аналіз організаційно-педагогічних особливостей навчання майбутніх перекладачів у США

4.1. Навчальні програми підготовки перекладачів у США

На сьогодні у США існує велика кількість програм підготовки перекладачів на різних рівнях. З огляду на широке різноманіття програм та автономію навчальних закладів і викладачів у виборі підходів, форм методів, методик та технік навчання такі програми відрізняються одна від одної і у країні немає єдиного стандарту навчання перекладачів. Питання особливостей ефективного навчання майбутніх фахівців у сфері перекладу розглядаються та вирішуються на рівні штатів з обов'язковим урахуванням потреб суспільства цього штату та внутрішнього і зовнішнього ринків праці. У ході нашого дослідження ми прийшли до висновків, що структура і тривалість навчальних програм підготовки перекладачів відрізняються у різних навчальних закладах США. Магістерські програми доступні в більшій кількості, ніж програми бакалаврські та докторантські. Розвиток інформаційних та комп'ютерних технологій у країні безпосередньо впливає на зміни в підготовці перекладачів та появі нових різновидів перекладу, як то локалізація. Більшість навчальних програм у США спрямовані на підготовку компетентних та висококваліфікованих перекладачів, які мають на меті перетворити студентів на фахівців, здатних перекладати, локалізувати та редагувати. Ці програми зазвичай побудовані на основі орієнтованого на розвиток професійних компетенцій навчання [14], з його постійним моніторингом та оцінкою результатів. Таким чином, провідним є компетентнісний підхід до навчання.

Тенденція до поєднання широкого спектру функціональних обов'язків практикуючих перекладачів спричиняє появу у США короткострокових навчальних програм підготовки перекладачів, що зорієнтовані на розвиток нових професійних навичок та часто мають вузькогалузеву спрямованість. Орієнтація навчальних програм підготовки перекладачів на вузькоспеціалізовані галузі спостерігається по всіх штатах країни. Термін «спеціалізація» можна тлумачити як мінімум трьома різними способами: як галузева спеціалізація (юридичний, технічний, комерційний, медичний, науковий переклади), як конкретні типи документів, що мають бути перекладені (наприклад, локалізація, аудіовізуальний переклад), і як тісно пов'язані види діяльності, такі як коригування, технічне письмо, редагування [15]. Обсяг годин, кількість кредитів, підхід (з та без вступного курсу з тематичної галузі), профіль викладачів (професійних перекладачів, експертів з галузі, професорсько-викладацького складу) впливають на види навчальної діяльності (від простих вправ з термінології до практичних семінарів з редагування), які можуть бути обов'язковими або необов'язковими під час навчання за такими програмами.

4.2. Форми організації навчання майбутніх перекладачів у США

У першу чергу слід відмітити, що академічна свобода у навчальних закладах США безпосередньо виражається в формах організації навчального процесу. В американських умовах частка найбільш авторитарних, монологічних форм навчальної роботи є незначною. Як правило, такі форми застосовуються переважно для викладання загальнотеоретичних дисциплін для першокурсників. До згадуваних форм навчання належать лекції, які хоч і займають незначний відсоток у куррікулумі перекладачів, проте, як зазначають викладачі Канзаського університету, мають переваги, що полягають у наступному [16]:

– викладач може передати аудиторії власний ентузіазм так, як не здатна жодна книга або інший носій інформації. Ентузіазм викладача викликає інтерес у студентів і тим самим навчання стає ефективнішим;

– викладач може одночасно надавати інформацію багатьом слухачам, тому, лекції можуть передавати фактичну інформацію великій кількості студентів за відносно короткий проміжок часу;

– лекції можуть сприяти передачі загальних знань про теорії, концепції;

– лекції надають викладачу максимальний контроль над аудиторією, викладач вибирає, який матеріал потрібно охопити, коли і яким чином.

– лекції є найменш стресовою формою заняття, оскільки від студентів не вимагають чітко визначеної активної діяльності або участі.

Інші, більш поширені форми організації навчання відрізняються інтерактивним характером і обов'язково, в тій чи іншій мірі, мають на увазі дискусії між самими студентами. Слід підкреслити, що на рівні магістратури (та й старших курсів бакалаврату) такі форми роботи не мають альтернативи. Такі

форми навчання стимулюють засвоєння студентами навичок пошуку інформації, відстоювання обраних способів вирішення перекладацьких проблем. По-друге, викладачі самі стають учасниками дискусій, хоча й володіють специфічними функціями контролю над збереженням їх тематичного спрямування та мінімального теоретичного змісту. По-третє, підготовка до таких занять і студентів, і викладачів вимагає освоєння певного масиву сучасної літератури з обговорюваних проблем, а не заучування кимось встановленого канону (яким завжди виступають підручники), що по своїй суті суперечить вільній творчій дискусії. Такі дискусії або обговорення є особливо важливими під час виконання перекладацьких проєктів студентами у класі. Загалом метод обговорення – це активний метод навчання. Обговорення включає в себе двосторонній зв'язок між викладачем і студентами, а також між самими студентами. Крім того, обговорення дає студентам можливість отримати роз'яснення та обмінюватися ідеями. Успішність процесу обговорення забезпечує кваліфікований викладач (інструктор), який може ефективно ініціювати і управляти обговоренням в аудиторії [10].

Для досягнення результатів навчання, визначених програмою, викладачами США застосовується арсенал засобів, методів та методик. Слід зазначити, що засоби навчання змінюються з розвитком комп'ютерних та освітніх технологій. Багато підручників друкувалось, ще до того, як з'явилися різні інноваційні методи підготовки перекладачів [17]. Довгий час найбільш поширеним засобом навчання майбутніх перекладачів були підручники. Вони містили приклади літературних текстів і газетних статей, де пояснювалось, як їх слід перекладати на прикладі моделі еталонного перекладу, іноді пропонувались альтернативи перекладів, але без контексту. Підхід таких підручників був директивним, з сильним акцентом на лексичних і синтаксичних проблемах. Коли у 80-х 90-х роках у США, переклад став розглядатись, як чітка цілеспрямована і складна розумова діяльність, змінилися методи навчання: вони стали спрямовані на розвиток навичок читання, пошук та вирішення проблемних питань, командну роботу у аудиторії, розвиток технічних навичок тощо. Таким чином відбулась зміна засобів навчання та їх зміст.

Нині широко застосовуються аудіовізуальні засоби навчання для того, щоб зобразити динамічну і складну інформацію у випадках, коли її важко передати і розглянути за допомогою лекційного та дискусійного методів. [18] розділили аудіовізуальні засоби на три групи: статичні засоби передачі масової інформації, динамічні засоби передачі масової інформації і телекомунікації. Статичні включають в себе друковані матеріали, слайди і плакати; динамічні – відео, фільми і аудіозаписи; та телекомунікації – проведення навчальних занять за допомогою «подорожей» у різні географічні точки завдяки супутниковому телебаченню, кабельним та волоконно-оптичним, Wi-fi мережам і відеоконференціям. Під час вибору відповідних аудіовізуальних засобів масової інформації, враховуються такі фактори [10]:

1) умови, продуктивність і параметри кожної

навчальної мети;

2) рівень знань студентів і їх уподобання щодо засобів навчання;

3) особливості навчального середовища;

4) практичні міркування, які можуть допомогти визначити, які засоби масової інформації доцільно використати;

5) економічні фактори, які можуть визначити, які засоби масової інформації доцільно використати.

4.3. Педагогічні методи навчання перекладачів та види навчальної діяльності

У даний час акцент у навчанні майбутніх перекладачів у США робиться більше на розвиток навичок передачі інформації і професійної рефлексії, необхідних для виконання завдання перекладу належним чином. Проте, з огляду на те, що студенти не обов'язково є однорідною групою, а їхня мотивація, кваліфікація, стиль навчання, знання та їхні очікування можуть відрізнятися, викладачами застосовується велике різноманіття засобів, методів та підходів незалежно від виду перекладу.

Найбільш значущим у всіх програмах навчання перекладачів у США є чіткий орієнтир на результати: тобто розвиток компетенцій у різних видах і формах перекладацької діяльності. Задля означених результатів, студенти виконують різні види навчальної діяльності, максимально наближеної до реальної професійної діяльності перекладача. Є декілька типів навчальної діяльності. Серед найпоширеніших є діяльність, спрямована на процес перекладу, результатом якої є пізнавальний моніторинг. Такий вид діяльності допомагає студентам відчувати себе повноцінними перекладачами, мотивує студентів, розвиває інтуїцію, сприяє у засвоєнні матеріалу і навіть зменшує тривогу, пов'язану з навчанням. У процесі виконання діяльності, спрямованої на процес перекладу, студенти вчать долати перекладацькі труднощі, шукати відповідні джерела і ресурси, швидко ознайомлюватись з інформацією, критично її оцінювати [19, 20].

Одним з різновидів навчальної діяльності, спрямованої на процес перекладу, є вдумливе читання. Така діяльність допомагає студентам досягнути важливості розуміння тексту через читання. Адже, перекладачі – не звичайні читачі, які шукають інформацію або читають для задоволення, вони відчувають натяки, подвійні значення, конотації, багатозначність тощо. Зазвичай, звертається увага на прагматичний аспект у перекладі, позамовні знання, стилістичні та жанрові особливості, терміни та власні назви тощо. Широке застосування знаходить метод здійснення перекладу шляхом виконання «перекладацького завдання» (“translation brief”), вивчення контекстуальних факторів у цільовій мові, детального розгляду паралельних текстів [11]. Часто використовуються лінгвістичні вправи, що сфокусовані на невеликих одиницях перекладу, застосуванні мови та найбільш поширених мовних проблемах. Види навчальної діяльності обираються та застосовуються відповідно до виду перекладу, навичок читання, письма та рівня володіння іноземною мовою студен-

тами. Перед тим як розпочати переклад студентам пропонується ряд передперекладацьких вправ. Такий вид діяльності сприяє осмисленню студентами прагматики тексту, допомагає зрозуміти переклад як комунікативну діяльність та краще усвідомити сам процес перекладу. Вдумливе читання тексту для перекладу сприяє загальному розумінню тексту і усвідомленню важливості цього етапу, який у подальшому якісно впливає на переклад. Вдумливе читання також вчить студентів краще розуміти контекст; розрізняти значення слів та обирати адекватні відповідники шляхом ефективного використання словників; усвідомлювати важливість ролі ерудиції та загальних знань про світ, які сприяють розумінню прочитаного та перекладу. Згаданий підготовчий передперекладацький процес допомагає розробити студентам стратегії, щоб виконати вимоги, які ставляться в тих чи інших завданнях перекладу. У ході виконання перекладу звертається увага на розвиток знань мови, вказується на важливість дотримання граматичних та орфографічних правил, форми та змісту тексту, а також перевірки чи не втрачено у процесі перекладу якісь важливі деталі. Післяперекладацькі види діяльності сприяють розвитку відповідального ставлення студентів до виконання перекладу, професійної свідомості та поведінки, вчать як ефективно приймати перекладацькі рішення і впливають на підвищення самооцінки студентів [8].

Всі ці види діяльності можуть бути структуровані відповідно до моделі перекладу, що складається зі складної послідовності завдань і операцій (попереднього перекладу + пошуку інформації + перекладу + читання з метою перевірки + редагування + перевірки вірності перекладу) [8]. За допомогою такої спрямованої на процес перекладу діяльності, студенти розвивають свої здібності до рефлексивної поведінки, яка рано чи пізно перетворюється у професійну звичку.

Окрім акценту на процесі перекладу у ході навчання майбутніх перекладачів у США, відоме широке застосування ситуаційного методу навчання, коли увага студентів зосереджена на аналізі перекладу як замовлення. Для цього студентам пропонується відповісти на запитання: «Хто замовник, для кого, навіщо, коли, чому потрібен переклад?» та проаналізувати відповіді. Мова у даному випадку йде про моделювання та занурення у процесі навчання. Моделювання має на меті дати студентам зрозуміти важливість призначення перекладу, визначити цільових реципієнтів та дотримуватись строків і вимог до якості [21]. І великі, і малі групи підходять для моделювання: воно змушує студентів мислити про те, хто, що, як і коли робитиме, вирішувати, як саме розподілити роботу між членами команди і керувати часом, визначити наслідки використання електронних засобів у своїх рішеннях, оскільки роботу можна виконати як в аудиторії, так і дистанційно. Такі спільні переклади потрібні для того, щоб досягти успішного виконання завдання (і не тільки перекладу в парах або невеликих групах), впоратись разом з виявленням проблеми, збором інформації, аналізом інформації та вирішити перекладацькі труд-

нощі [19]. Важливим різновидом методики навчання є виконання ситуаційних вправ. Колективні проекти дозволяють студентам брати участь у виконанні різних завдань і працювати разом для досягнення кінцевого результату. Вони мають на увазі не тільки взаємодію між студентами, а й переговори з замовником. Проекти дозволяють застосовувати не лише холістичний підхід (під час роботи), а й аналітичний, де весь процес перекладу свідомо, раціонально і систематично, виконується студентами. Оскільки групова діяльність не завжди допомагає всім студентам однаково чинити і в тій же мірі, існують варіації видів групової діяльності:

– робота дво- чи багатомовних груп (наприклад, груп, що складаються зі студентів, що беруть участь у програмах обміну або організуються за допомогою платформ дистанційного навчання), де перекладацькі проекти (зокрема, перевірка і редагування) можуть виконуватись за допомогою різної мовної компетенції в межах цих груп [13]);

– суперництво в проектах, коли, наприклад, протягом одного тижня групи, що знаходяться в різних країнах і є представники різних культур, здійснюють переклади одного й того ж документа. Під час виконання завдання студенти радяться між собою, обмінюються інформацією і рішеннями. Поширеним є також моделювання роботи в бюро перекладів.

Інший дієвий метод навчання перекладачів, що застосовується у США, – це занурення. Під зануренням розуміється навчання, коли студенти знаходяться або в оточенні цільової культури або в професійному середовищі. В обох випадках, вони протиставляють те, чого вже навчилися тому, що вчить їх нова ситуація [22]. Занурення передбачає поєднання безлічі культур і мов в одній групі, що є результатом студентської мобільності. Завдяки програмам мобільності і можливостям навчання за кордоном, студенти-перекладачі можуть підвищити свій рівень володіння іноземною мовою, досягти глибокого розуміння культури країни, в якій перебувають, випробувати нові методи навчання, побачити свою рідну країну з іншої точки зору, опанувати нові дисципліни, зміцнити мотивацію до навчання, розвинути більшу впевненість в собі і відчувати себе відповідальними за організацію власного навчання тощо. Стажування та практики також приклади занурення, як і програми мобільності. В обох випадках важливим є процедура оцінювання. До уваги беруться заплановані результати навчання та особливості нового навчального середовища.

Окрім виконання ситуаційних вправ поширеними є завдання, призначені для роботи з текстами. Спрямований на текст метод навчання майбутніх перекладачів фокусує увагу на текстах, їх типах, засобах презентації та стилях, використанні паралельних текстів та електронних корпусів текстів. [23, 24]. В цілому, викладач обирає тексти для перекладу з урахуванням очікуваних результатів навчання та компетенції, яка має бути сформована або розвинена. Навчальна діяльність може зосереджуватись на тому, щоб допомогти студентам розібратись у змісті тек-

сту, набути навичок розуміння через читання, стратегій читання і вмінь зробити висновки. Важливу роль відіграє етап аналізу помилок і проблем, що виникли при перекладі, у ході якого студентам пояснюють, де зазвичай виникають помилки при визначенні головної думки тексту, наприклад, у невірних припущеннях і неправильному перекладі показників категорії часу тощо.

Варто відзначити, що одним з ефективних різновидів роботи студентів з текстом є складання корпусів текстів. Корпуси текстів є надзвичайно цінними інформаційними джерелами для перекладачів [9]. Процес складання корпусів текстів керується викладачами хоча, за бажанням викладача до цього процесу можуть залучатись також і студенти, котрі також виконують роль координатора. Координатор переглядає тексти, перевіряє чи немає збігів та формує корпус, який у подальшому розміщується на сайті, до якого всі студенти групи мають доступ. Заздалегідь визначається кількість текстів, які повинні знайти студенти, звертається увага на якість текстів, встановлюються часові рамки та обумовлюється формат файлів. Кількість текстів, які студенти повинні завантажити в корпус, може варіюватись від двох до чотирьох та більше. Для того аби підібрати якісні паралельні тексти, студенти витрачають чимало часу на пошуки у мережі Інтернет, адже використання популярних пошукових систем призводить до того, що студенти обирають однакові тексти. Отже на це заздалегідь звертається увага викладача і студентам пропонується здійснювати пошук у різних джерелах і намагатись шукати тексти, які б мали менший відсоток збігу, а це займає час і вимагає від студентів додаткових зусиль. Складання корпусу текстів, координування та використання корпусу для перекладу займає, зазвичай, три тижні. Перший тиждень студенти формують корпус, другий тиждень цей корпус форматується, а протягом третього тижня студенти використовують корпус для перекладу. Файли присилають електронною поштою у форматі звичайного тексту (plain text format) – Американського стандартного коду для обміну інформацією (American Standard Code for Information Interchange) [9].

Особливе місце у системі підготовки перекладачів у США займає електронне навчання, яке включає дистанційне навчання, он-лайн курси, що пропонуються великими університетами на кшталт Нью-Йоркського державного університету включають в себе:

1) віртуальне навчальне середовище (Virtual Learning Environment (VLE) з чатом, дискусіями по електронній пошті, синхронними і асинхронними видами діяльності, он-лайн оцінюванням;

2) перекладацькі курси, призначені для Web, з матеріалом курсу і необхідними підручниками;

3) використання платформ, таких як Moodle, для спільного використання документів, довідкових матеріалів, перекладу одного і того ж тексту разом і з коментарями (навчання під час роботи);

4) самонавчання.

У розвиненому інформаційному суспільстві США, новітні технології відіграють важливу роль у

освіті та професійній діяльності перекладачів. Оскільки сьогодні одним з основних інструментів праці є комп'ютер, то очевидним є застосування комп'ютерно-орієнтованих методів навчання у ході підготовки майбутніх перекладачів. До комп'ютерно-орієнтованих методів належать комп'ютеризоване навчання (Computer-Aided Instruction (CAI)) і комп'ютеризоване навчання з використанням програм штучного інтелекту (Intelligent Computer-Assisted Instruction (ICAI)). Такі види навчання включають в себе використання комп'ютера в якості основного або єдиного засобу передачі матеріалу студентам під час навчання. Ці методи мають ряд переваг в порівнянні з іншими методами і засобами навчання. Вони є інтерактивними з точки зору відносин один-на-один між студентом і навчальним комп'ютером, і можливість їх налаштування надає студенту можливість контролювати швидкість навчання відповідно до власних потреб. Для застосування цих методів необхідно, щоб і викладачі, і студенти мали ґрунтовні знання роботи з новітніми технологіями і програмним забезпеченням.

5. Результати дослідження

Розглянувши організаційні та педагогічні особливості підготовки перекладачів у системі освіти США, можна констатувати наступне. З огляду на автономію вищих навчальних закладів у побудові куррикулуму та розробці авторських курсів, у США не існує єдиного стандарту навчання перекладачів. Така ситуація впливає на те, що університети та коледжі США пропонують велике різноманіття програм навчання перекладачів на здобуття ступенів бакалавра, магістра та доктора філософських наук у галузі усного та письмового перекладу. На освітньому ринку країни переважають магістерські програми підготовки перекладачів з усного чи письмового перекладу. Більшість програм носять спеціалізований характер і готують фахівців з галузевого перекладу та локалізації. Програми навчання будуються на основі компетентнісного підходу з обов'язковим зазначенням бажаних результатів навчання. Засобами навчання переважно слугують статичні та динамічні засоби передачі масової інформації і засоби телекомунікації. Серед форм організації навчання популярними є лекції та заняття у вигляді дискусії. Педагогічні методи обговорення (дискусії), моделювання та занурення широко застосовуються під час навчання перекладачів у вищих навчальних закладах США. Навчальна діяльність студентів – майбутніх перекладачів – включає виконання завдань, орієнтованих на краще усвідомлення процесу перекладу, спрямованих на роботу з текстом, на розвиток навичок вдумливого читання, на формування корпусів текстів. Студенти активно залучаються до проектної діяльності, виконують реальні перекладацькі проекти. У процесі навчання широко застосовуються комп'ютерні засоби навчання та різноманітні інформаційні технології, спеціалізовані прикладні програми для перекладачів. Бажаючи отримати фах перекладача у США мають змогу навчатись не лише у стінах університету, а й дистанційно. Існує велика кількість короткострокових програм, які пропонуються у вигляді он-лайн курсів.

6. Висновки

Здійснивши аналіз основних аспектів організаційних та педагогічних особливостей підготовки перекладачів у системі освіти США, можна дійти висновку, що кожна навчальна програма підготовки перекладачів у вищих навчальних закладах США є унікальною, оскільки розробляється відповідно до вимог та стандартів навчального закладу, побажань професорсько-викладацького складу та з урахуванням інтересів штату і запитів ринку праці. Програми підготовки перекладачів представлено для всіх освітніх рівнів, проте переважають магістерські програми. Програми носять в більшості вузькоспеціалізований характер: усний переклад, письмовий переклад, галузевий переклад, переклад для глухих. Можливі також різні комбінації спеціалізацій магістерських програм. У результаті аналізу форм організації навчання майбутніх перекладачів у вищих США було виявлено, що популярними є лекції та заняття у вигляді дискусії. Вивчення педагогічних методів навчання перекладачів показало, що до поширених методів навчання належать дискусії, моделювання та занурення. Навчальна діяльність майбутніх перекладачів зорієнтована на початковому етапі навчання на процес перекладу, а потім все більше увага звертається на продукт перекладу, активно практикується проектна діяльність студентів із залученням новітніх інформаційних технологій залежно від спеціалізації.

Таким чином, проведено дослідження розкриває основні особливості організації навчання майбутніх перекладачів у вищих навчальних закладах США. Результати проведеного дослідження можуть бути використані під час створення навчальних програм майбутніх перекладачів, вибору ефективних форм організації навчання, підбору педагогічних методів навчання, які сприятимуть формуванню та розвитку компетентної професійної особистості перекладача у вищих нашої держави. В умовах реформування вищої школи України та наближення її до кращих зразків вищої освіти у світі, до якої беззаперечно входить система освіти США, ефективне та мудре запровадження прогресивного досвіду США може відіграти важливу роль у підвищенні рівня, престижу та конкурентоздатності наших вишів та їхніх випускників – фахівців у галузі перекладу.

Подальшими шляхами наших наукових досліджень ми вбачаємо вивчення особливостей моніторингу якості навчання майбутніх перекладачів у навчальних закладах США.

Література

1. Бідюк, Н. М. Розвиток системи освіти дорослих у США (друга половина XX – початок XXI століття) [Текст] / Н. М. Бідюк // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 1. – С. 3–10. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_1_3
2. Велущак, М. Я. Підготовка майбутніх фахівців з міжнародного бізнесу в університетах США [Текст]: дис. ... канд. пед. наук / М. Я. Велущак. – Хмельницький, 2015. – 308 с.
3. Кошманова, Т. С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960–2000 рр.) [Текст]: дис. ... д-р пед. наук / Т. С. Кошманова. – К., 2002. – 589 с.
4. Корнієнко, В. В. Професійна підготовка бакалаврів гуманітарних наук з прикладної лінгвістики в універси-

тетях США [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук / В. В. Корнієнко. – Хмельницький, 2012. – 20 с.

5. Мукан, Н. В. Неперервна педагогічна освіта вчителів загальноосвітніх шкіл. Професійне становлення та розвиток (на матеріалах Великої Британії, Канади, США) [Текст]: монографія / Н. В. Мукан. – Львів: Львівська політехніка, 2010. – 284 с.

6. Романовська, О. О. Особливості вищої освіти США кінця XX – початку XXI століття [Текст]: навч. пос. / О. О. Романовська, Ю. Ю. Романовська, О. О. Романовський. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 272 с.

7. Тарасова, О. В. Професійна підготовка фахівців з міжнародних відносин в університетах США [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. В. Тарасова. – Хмельницький, 2014. – 20 с.

8. Gouadec, D. Translation as a Profession [Text] / D. Gouadec. – Benjamins Translation Library, 2007. – 396 p. doi: 10.1075/btl.73

9. Bowker, L. Towards a collaborative approach to corpus building in the translation classroom [Text] / L. Bowker. – American Translators Association Scholarly Monograph Series, 2003. – P. 193–210. doi: 10.1075/ata.xii.14bow

10. Gambier, Y. Teaching translation / Training translators [Text] / Y. Gambier. – Handbook of Translation Studies, 2012. – P. 163–171. doi: 10.1075/hts.3.teal

11. Colina, S. Towards an Empirically-based Translation Pedagogy [Text] / S. Colina. – American Translators Association Scholarly Monograph Series, 2002. – P. 29–59. doi: 10.1075/ata.xii.04col

12. Мартинюк, О. В. Професійна підготовка магістрів технічного перекладу в університетах США [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. В. Мартинюк. – Хмельницький, 2012. – 20 с.

13. Pym, A. Student exchange programmes and translator training: three economic principles [Text] / A. Pym // Perspectives. – 1994. – Vol. 2, Issue 1. – P. 41–50. doi: 10.1080/0907676x.1994.9961221

14. Albir, A. H. Competence-based Curriculum Design for Training Translators [Text] / A. H. Albir // The Interpreter and Translator Trainer. – 2007. – Vol. 1, Issue 2. – P. 163–195. doi: 10.1080/1750399x.2007.10798757

15. Lavault-Olleon, E. Traduction specialisee. Pratiques, theories, formations [Text] / E. Lavault-Olleon. – Bern: Peter Lang, 2007. – 265 p.

16. Center for Teaching Excellence. Teaching Roles: Lecturing [Electronic resource] / University of Kansas. – Available at: <https://cte.ku.edu/>

17. Delisle, J. Les manuels de traduction: essai de classification [Text] / J. Delisle // TTR: traduction, terminologie, redaction. – 1992. – Vol. 5, Issue 1. – P. 17–47. doi: 10.7202/037105ar

18. Kearsley, G. Training and Technology [Text] / G. Kearsley. – Massachusetts: Addison-Wesley, 1984. – 187 p.

19. Gonzales Davies, M. Multiple Voices in the Translation Classroom [Text] / M. Gonzales Davies. – Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2004. – 259 p.

20. Gile, D. Basic Concepts and Models in Interpreter and Translator Training [Text] / D. Gile. – Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2009. – 283 p. doi: 10.1075/btl.8

21. Gouadec, D. Traduction, localisation: Technologies et formation [Text] / D. Gouadec. – Paris: Maison du Dictionnaire, 2005. – 221 p.

22. Kelly, D. Mobility programmes as a learning experience for translators students [Text] / D. Kelly // Translator and Interpreter Training. Issues, Methods and Debates. – London/New York: Continuum, 2008. – P. 66–87.

23. Topics in Language Resources for Translation and Localisation [Text] / E. Yuste Rodrigo (Ed.). – Benjamins Translation Library, 2008. – 220 p. doi: 10.1075/btl.79

24. Corpus Use and Translating [Text] / A. Beeby, P. Rodriguez Ines, P. Sanchez-Gijon (Eds.). – Benjamins Translation Library, 2009. – 151 p. doi: 10.1075/btl.82

References

1. Bidyuk, N. M. (2015). Rozvytok systemy osvity doroslykh u SShA (druha polovyna XX – pochatok XXI stolittya) [Development of the Adult Education System in the USA (second part of the 20th – beginning of the 21st century)]. Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovation Technologies, 1, 3–10. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_1_3

2. Velushchak, M. Ya. (2015). Pidhotovka maybutnikh fakhivtsiv z mizhnarodnoho biznesu v universytetakh USA [Training of the Future Specialists in International Business at the U.S. Universities]. Khmelnytskyi, 308.

3. Koshmanova, T. S. (2002). Rozvytok pedahohichnoyi osvity u USA (1960–2000 rr.) [Development of the teacher education in the USA (1960–2000 years)]. Kyiv, 589.

4. Korniyenko, V. V. (2012). Profesiyna pidhotovka bakalavriv humanitarnykh nauk z prykladnoyi linhvistyky v universytetakh USA [Professional Training of Bachelors of Arts in Applied Linguistics at the US Universities]. Khmelnytskyi, 20.

5. Mukan, N. V. (2010). Neperervna pedahohichna osvita vchyteliv zahal'noosvitnykh shkil. Profesiyne stanovlennya ta rozvytok (na materialakh Velykoyi Brytaniyi, Kanady, USA) [Continuing Education of Teachers of Secondary Schools. Teacher Professional Development in Great Britain, Canada, and the USA]. Lviv: Lvivska Poliyekhnika, 284.

6. Romanov's'ka, O. O., Romanov's'ka, Yu. Yu., Romanov's'kyi, O. O. (2010). Osoblyvosti vyshchoyi osvity USA kintsya XX – pochatku XXI stolittya [Features of the US higher Education in the end of the 20th – beginning of the 21st century]. Vinnytsya: Nova knyha, 272.

7. Tarasova, O. V. (2014). Profesiyna pidhotovka fakhivtsiv z mizhnarodnykh vidnosyn v universytetakh USA [Professional Training of International Relations Specialists at the U.S. Universities]. Khmelnytskyi, 20.

8. Gouadec, D. (2007). Translation as a Profession. Benjamins Translation Library, 396. doi: 10.1075/btl.73

9. Bowker, L. (2003). Towards a collaborative approach to corpus building in the translation classroom. American Translators Association Scholarly Monograph Series, 193–210. doi: 10.1075/ata.xii.14bow

10. Gambier, Y. (2012). Teaching translation / Training translators. Handbook of Translation Studies, 163–171. doi: 10.1075/hts.3.teal

11. Colina, S. (2003). Towards an empirically-based translation pedagogy. American Translators Association Scholarly Monograph Series, 29–59. doi: 10.1075/ata.xii.04col

12. Martyniuk, O. V. (2012). Profesiyna pidhotovka mahistriv tekhnichnoho perekladu v universytetakh USA [Professional Training of Masters of Arts in Technical Translation at the US Universities]. Khmelnytskyi, 20.

13. Pym, A. (1994). Student exchange programmes and translator training: Three economic principles. Perspectives, 2 (1), 41–50. doi: 10.1080/0907676x.1994.9961221

14. Albir, A. H. (2007). Competence-based Curriculum Design for Training Translators. The Interpreter and Translator Trainer, 1 (2), 163–195. doi: 10.1080/1750399x.2007.10798757

15. Lavault-Olleon, E. (2007). Traduction specialisee. Pratiques, theories, formations. Bern: Peter Lang, 265.

16. Center for Teaching Excellence. Teaching Roles: Lecturing. University of Kansas. Available at: <https://cte.ku.edu/>

17. Delisle, J. (1992). Les manuels de traduction: essai de classification. TTR : Traduction, Terminologie, Redaction, 5 (1), 17–47. doi: 10.7202/037105ar
18. Kearsley, G. (1984). Training and Technology. Massachusetts: Addison-Wesley, 187.
19. Gonzáles Davies, M. (2004). Multiple Voices in the Translation Classroom. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 259.
20. Gile, D. (2009). Basic Concepts and Models in Interpreter and Translator Training. Benjamins Translation Library, 283. doi: 10.1075/btl.8
21. Gouadec, D. (2005). Traduction, localisation: Technologies et formation. Paris: Maison du Dictionnaire, 221.
22. Kelly, D. (2008). Mobility programmes as a learning experience for translators students. Translator and Interpreter Training. Issues, Methods and Debates. London/New York: Continuum, 66–87.
23. Yuste Rodrigo, E. (Ed.) (2008). Topics in Language Resources for Translation and Localisation. Benjamins Translation Library, 220. doi: 10.1075/btl.79
24. Beeby, A., Rodriguez Ines, P., Sanchez-Gijon, P. (Eds.) (2009). Corpus Use and Translating. Benjamins Translation Library, 151. doi: 10.1075/btl.82

*Рекомендовано до публікації д-р пед. наук Бідюк Н. М.
Дата надходження рукопису 23.11.2016*

Скиба Катерина Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, кафедра перекладу, Хмельницький національний університет, вул. Інститутська, 11, м. Хмельницький, Україна, 29016
E-mail: katusyk@gmail.com